

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamlične šteje se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uitojivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ban Tomašič v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 11. Ban dr. Tomašič je sinoči v spremstvu sekcijskega načelnika dr. Amruša dospel semkaj in je imel danes z ministrskimi predsednikom grofom Khuen-Hedervary-jem konferenco.

Veliki vezir Hakki bej v Romunski.

BUKAREŠT 10. Veliki vezir Hakki bej je dospel semkaj. Potem ko si je ogledal vse znamenitosti mesta, se je pedal v Sinajo, kjer ga jutri kralj vsprejme v avdijenci.

SINAJA 11. Veliki vezir, ki je dospel semkaj, je bil danes pri kralju na avdijenci. Vsprejem je bil prisrčen. Po avdijenci je bil veliki vezir povabljen na obed.

BUKAREŠT 11. Veliki vezir je danes opoludne v spremstvu turškega odposlanca obiskal ministra za unanje stvari in se z njim dlje časa razgovarjal.

Španska in Vatikan.

MADRID 11. Listi poročajo, da je apostolski nuncij Vico včeraj odpotoval v Zarano pri San Sebastianu.

MADRID 11. Ministerski predsednik je imel sinoči s španskim poslanikom pri Vatikanu Ojedo razgovor. Po razgovoru je ministerski predsednik izjavil, da ne veruje, da bi se Ojeda vrnil v Rim.

Atentat na železnico.

SOFIJA 11. V minoli noči so neznani storilci odvisli železne tračnice na mostu pri postaji Ljubimec. Le slučajno se je preprečilo, da ni skočil s tira orijentni ekspresni vlak, namenjen v Carigrad. — Uvedena je preiskava.

Turčija.

CARIGRAD 11. Minister za bogočastje se brani vsprejeti včerajšjo noto grškega patrijarha, vsled česar se je poostri spor porte s patrijarhatom.

CARIGRAD 11. — „Tanin“ dementuje poročilo, da je Turčija kupila še dve nadaljni nemški vojni ladiji.

CARIGRAD 11. Včeraj je odšel zopet en batalijon od tukaj v Hauran.

CARIGRAD 11. — Doselej so v škaderskem šandžaku odvzeli prebivalstvu 17.000 pušk.

Romunska proti koleri.

BUKAREŠT 11. Oficijozna „L'Indipendence Roumaine“ meni, da se bodo kraljevske vojaške vaje vsled v Besarabiji razširjajoče kolere zamogle vršiti ob Donavi. 740 vojakov, razdeljenih na 300 mestih, straži rusko mejo. Na Prutu straži mejo 2900 vojakov.

Umor v Krakovem.

KRAKOV 11. Danes opoludne je bil tukaj aretirán risar Wojtaskiewicz iz Varšave, ker je na sumu, da je sokriv umora na Stanislawu Rybaku. Wojtaskiewicz je bival že dlje časa v Krakovem. Ob 5. uri popel se je iz mrtvašnice na pokopališču vršil pogreb Rybaka.

Odpuščeni delavci.

STETIN 11. Iz treh ladijedelnice je bilo odpuščenih 3765 delavcev.

BREMEN 11. Iz bremenske ladijedelnice Vulkan v Vegesacku je bilo danes opoludne odpuščenih iz dela 200 delavcev, v severonemški tovarni za stroje in armature v Bremenu kakih 700, iz Teklenborgove ladijedelnice v Geestemünde okoli 400 delavcev, iz Leebeckove ladijedelnice v Bremenhavenu okoli 400 delavcev. Pri akcijski

družbi Weser v Bremenu so nocoj odpustili 2400 delavcev.

Budimpešta 11. Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary se po 18. avgustu poda v Ostende.

Mako 11. (Ogr. biro). Vsled napačnega postavljenja izogibov je danes nek iz Segedina priselši vlak trčil skupaj z vlakom došlim iz Arada. Pri tem se je razbila ena lokomotiva in je bilo lahko ranjenih 12 oseb.

Budimpešta 11. Med grofom Julijem Csekonicem in huzarskim poročnikom Stefanom Aezel se je danes radi spora v nekem zabavišču vršil dvoboj na pištole, na katerem ni bil nihče ranjen.

Na to je sledil dvoboj na sablje, na katerem je bil grof Csekonic težko ranjen na prsih, poročnik Aezel pa lahko ranjen na glavi.

Carigrad 11. Včeraj je v Bassori obšla ena oseba na kugi.

Berolin 11. Državni tajnik v unanjem uradu Kiderlen-Wächter je danes vsprejel turškega finančnega ministra Dševid pašo.

Po prepovedi izleta N. D. O. v Pulo.

Pula 9. VIII.

Prepoved izleta N. D. O. od strani oblasti je izzvala v narodnem delavstvu silno ogorčenje. V soboto zvečer se je zbralo nekaj stolet delavcev v N. R. O., da čujejo zadnje vesti in doznajo, da-li je izlet res zabranjen? Čim jim je bilo to potrjeno, je zavladal med njimi pravi vihar ogorčenja. Odšli so v sprevodu po mestu, pevaje rodoljubne pesmi in vsključajoč. Na obali so se spopali z Italijani in navstal je pretep. Vse vesti v italijanskih novinah so — kakor smo vas že včeraj obvestili — povsem lažnjive. Italijani so dobili — da si so bili oboroženi — debelih batinj! Na licu mesta so ostavili klobuke in palice. Trojica njih so bili vrženi v morje; rešili so jih s parnikov. Več njih je odšlo krivimi glavami. Na naši strani so bili trije ranjeni.

Ali Italijani so se hoteli maščevati radi tega svojega neuspeha in so začeli loviti posamične naše, ko so minole sobote in nedelje šli domov, ali na izprehod. Od sobote sem vlada v mestu veliko razburjenje ravno vsled razbojniškega postopanja italijanskih — zelencev. V soboto in nedeljo je bilo aretiranih 46 Italijanov. Dva Italijana ležita v bolnišnici, drugi pa so se potajili iz bojazni, da bi jih utegnili pozvati na policijo.

Ona dva dneva so italijanski potomci „avite culture“ napadali vsakogar, ako je bil — sam, ako so vedeli, da je Hrvat, ali, ako je hrvatski govoril. Tako so napali na razbojniški način tudi dva jugoslovanska socijalna demokrata, od katerih jednega so ranili teže! To razbojništvo je izzvalo tudi med socij. demokrati ogorčenje, da je prišlo včeraj do medsebojnih prask; na večer pa so socijalni demokrati priradili skupščino, na kateri so sklenili, da namlatijo vsakogar, ki bi napadal mirne delavce. Po shodu so šli mirno v sprevodu. Italijani so se junaški — potajili, ker sami so izgubljeni in ne morejo nič.

V četrtek bo imela N. R. O. protesten shod proti zabrani izleta. Plakat, ki je vabil na ta shod, je bil včeraj popoldne za platenjen radi izraza, „da protestiramo

Z nepremagljivo silo je protestovalo nekaj v meni proti grdi hlumbi teh žensk — in nerazumljivo mi je bilo, da ni kravalo njih srce, ako so videle, kako jim ljubimec sedi poleg njihovega moža; in nerazumljivo mi je bilo tudi, kako so moge prenašati, da jih je njihov mož nagovarjal z javnimi „ti“, medtem ko jih je oni, kateremu so spadale na tihem — samo v svoji vesti, nazival z „vi“. In vendar kolikokrat sem jih zavidala (vključ temu, da sem obsojala njihovo sramoto) na tem, da so živele, da so razdeljevale bogastvo svojih src, da, celo na tem, da so bile nesrečne — med tem, ko sem v mislih primerjala sama sebe s smrtno, oblečeno v moderno obleko...

Neka negotova, neozdravljiva otožnost se me je lotevala po teh krizah. Ta družba, ki me je obdajala, se mi je zdela kakor organizirana nemorala. Ali ni velevala vsakemu bitju — najsi bo v kakršnikoli formi — ono mučeništvo, katerega žrtve sem bila jaz? Govorila jim je:

„Laži, slepari, goljufaj, če hočeš biti srečen! Ali pa se odpovej vsakemu upanju!“

V tem trenutku, ko Vam to pišem,

proti najnoveji krivici, storjeni nam od c. kr. vlade.“

Torej v Puli ne smemo vlade niti več omenjati! Ona si menda domišlja, da je nedotakljiva. Ali mi si ne puščamo stavljati nagobčnika na usta.

Z zabrano izleta, ki so jo Italijani preko vojaških oblasli izberali in — izdenučili, so škodili največ sebi! Tako je imel n. pr. v nedeljo dne 14. t. m. priti v Pulo izlet z Reke. Ali danes se je na glavvarstvu predstavila deputacija N. R. O., ki je odločno izjavila, da bi smatrala kakor provokacijo od strani oblasti, ko bi te dovolile (pa bilo tudi le kak zabaven izlet) potem, ko so zabranile izlet N. D. O., ki ni imel nikake ni politične, ne demonstrativne svrhe. Kar se zabranjuje nam, to tudi drugim ne sme biti dovoljeno!!

Voditelj c. kr. okrajnega glavarstva, nam. tajnik Paze, je izjavil, da je že prepovedal izlet z Reke za 14. t. m. in neki drugi izlet za 20. t. m. — ter je pridodal, da od ponedeljka dalje ne bo več nikakega izleta v Pulo!!!

Kako so kaj zadovoljni naši Italijani?!

Protestni shod

„Narodne radniške organizacije“ v Puli.

PULA 11. (Izv. tel. por.) Nocoj se je na vrtu tukajšnjega „Narodnega doma“ vršil protestni shod, ki ga je sklicala „Narodna radniška organizacija“. Shodu je predsedoval uradnik tukajšnje posojilnice, g. Sladonja. Predsednik je v svojem nagovoru navedel vzrok, zakaj da se tega shoda ne more udeležiti predsednik tržaške N. D. O., g. dr. Josip Mandić. Nato je podelil besedo g. Brankoviću, ki je v svojem govoru oistro napadal vlado, ki je prepovedala izlet tržaških slovenskih delavcev v Pulo in se vdala pritisku Italijanov. Pozival je narod, naj bo pripravljen za vsak slučaj in naj vedno zahteva spoštovanje svojih pravic, pozval je tudi navzoče delavstvo, naj se dne 4. septembra pridruži izletu N. R. O. v Trst, ker niso tržaški slovenski delavci smeli v Pulo.

Zatem je dobil besedo socijalni demokrat g. Haramina, ki se je pridružil protestu proti vladi, ali pričel je agitirati za socijalno-demokratsko stranko, kar je izzvalo nevoljo zborovalcev, ki so govornika večkrat prekinili.

Haraminini je odgovoril g. Dorčić, ki je poudarjal pogubnost socijalnih demokratov, ki so dosedaj hodili skupaj z našimi nasprotniki. Govornik je naglašal, da zamore delavec doseči svoje pravice le na narodni podlagi, borec se za svoje stanovske koristi.

Shod je nato vsprejel sledečo

RESOLUCIJO:

„Puljski Hrvati, zbrani na protestnem shodu na vrtu „Narodnega doma“ v četrtek, dne 11. avgusta 1910,

najodločneje obsojajo

postopanje politične oblasti, ki je v zadnjem hipu prepovedala že dovoljeni izlet N. D. O. iz Trsta v Pulo ter tako preprečila, da niso mogli tržaški slovenski delavci pozdraviti svojih hrvatskih tovarišev v Puli;

protestirajo proti popuščanju vlade, ki je radi žuganja Italijanov in umešavanja njihovih voditeljev storila krivico primorskim Slovanom;

zahtevajo od politične oblasti, da ker je prepovedala izlet N. D. O. iz Trsta,

vstajajo pred menoj oni pariški pozni jesenski popoldnevi, ko sem ostajala sama v svoji sobi, napolnečeha v kakem šeslonu... Konture predmetov so se polagoma razgubljale v mraku... To je bila za-me vedno grenka ura!... Zalotila sem se večkrat, da prelivam tihe solze sama nad seboj, kakoršne je prelivala moja mati v svojih smrtnih mukah...

Drugič je bilo zopet ob morsk obali lepega julijskega jutra... Morje je bilo plavo... jadra bela... praznik življenja je bil razlit po vodi in po nebu...

Iz oken moje vile v Trouvillé-u (izgov.: Truvilju) sem zrla na horizont — in bolj nego udova sem bila osamljena!

Ali pričenate slutiti, prijatelj moj, do kakih nenavadnih odločitev bi utegnili priti v tej obenem priprosti in romantični duši, katere bistvo sem Vam skušala predložiti ravnokar?

Tako mi je bilo v duši takrat, ko sem spoznala Gerharda. —

Moj plemeniti Ervin — oprostite mi to bridkost, ki Vam jo zadam sedaj! Dotakniti se hočem one rane ljubosumnosti na minolost in čutim, kako krvavi v Vašem

prepove istotako izlet vsakega drugega društva v Pulo, dokler ne bo dovoljen izlet N. D. O., drugačno postopanje smatrajo kakor izzivanje same oblasti;

pozivljajo vse hrvatske in slovenske poslance, da energično nastopijo proti taki razžalitvi in da taki vladi, ki povsod zapostavlja Slované, ne glasujejo nikakih zahtev;

izjavljajo, da bodo kolegijsalno podpirali sklep N. R. O., ki priredi dne 4. septembra t. l. izlet v Trst“.

Shod se je vršil povsem mirno, le med govorom socijalnega demokrata Haramine je bilo prigovorov. Po shodu so se zborovalci mirno razšli. Policija je ukrenila obširne odredbe, ki pa niso bile potrebne.

Dr. Mandić, ki je bil povabljen na omenjeni shod, se ni mogel istega udeležiti, ker je službeno zadržan. Pozdravil je pa protestirajoče s sledečo brzojavko:

„Zapriečen proti najboljši volji zbog zvaničnih posla hrliti v Vašu sriedu, da podignem i svoj glas proti odurnoj koalicii onih, koji nam u znaku lažikulture i državnih obzira kidaju naše kulturne stečevine, kličem Vam, vrli branjevci hrvatske Pule: Na noge! Osveta je naša!“ Dr. Mandić.

Vodstvo N. D. O. je odposlalo sledeči brzojavni pozdrav:

„Vaš protest je naš protest! Ustrajno do pobede! Do vidova 4. septembra u Trstu!“

* * *

Končno so delavci, ki so se sinoči nahajali v čitalnici N. D. O., odposlali iz lastnega nagiba sledečo brzojavko:

„Trdni smo kakor skala, z Vami stojimo in z Vami padamo!“

Resolucije

predložene XXII. glavni skupščini Zaveze.

I.

Z ozirom na razsodbo državnega sodišča na Dunaju, ki je pripoznalo utrakvistične šole kakor protiuslavne,

a) naproša naučno ministrstvo, naj deluje na to, da se povsod, kjer se nahajajo slovenske večine, odpravijo take šole, da se ne dela še nadalje krivica slovenskemu šolstvu;

b) pozivlja vse prizadete občine, da tudi same poskrbe za reformo šolstva v tem smislu;

c) se obrača do slovenskega učiteljskega, da gre v tem oziru občinam na roko in da tudi samo širi smisel za tozadevno reorganizacijo.

II.

Opiraje se na člen XIX. drž. osnovnega zakona, se obrača do šolskih oblastev v obmejnih deželah kakor do onih na Kranjskem:

a) da prično nemudoma s slovenskim uradovanjem in da se v slovenskih okrajih uvede slovenski občevalni jezik za vse šolske zadeve;

b) pozivlja vse slovensko učiteljsvo, da tudi samo dosledno rešuje vse uradne stvari v slovenskem jeziku, da tako samo prične praktično proizvajati narodno enakopravnost, ki nam je zajamčena po zakonu; isto velja tudi glede občevalnega jezika pri uradnih konferencah.

III.

Obžalovati mora, da se je izdal odlok, da bi se pri uradnih konferencah ne smelo razpravljati o stanovskih stvareh,

ubogem srcu. Toda, če se mi ne bi bilo treba opravičevati vsled tega, kar bi Vam utegnili vzbujati ljubosumnost, ali bi potem pisala ta priznanja, to izpoved, v katero hočem vltiti vse nežnosti, ki jih Vam ne smem puščati več užitvi?... Pustite, dovolite mi, da Vam povem, zakaj sem bila takrat slaba, šibka, kakor Vam povem, zakaj sem sedaj močna!

Gerhard me je ljubil in mi je to povedal po mesecih in mesecih onega brezmejnega spoštovanja, ki je za nas ženske najlepše in najkrepkejšje potrdilo. Ali nam ne kaže, da bo ta, ki je tega spoštovanja zmožen, vedno skrbel, da ne bi izrabljali svoje moči nad nami, ako bi ga kedaj izvolile za gospodarja svoje usode?

V stanju trajajočega, eksaltiranega zoperstavljanja, v katerem sem se nahajala, sem bila tem dovtetnejša za Gerhardove strasti, ker je bila glavna krepost njegovega značaja ravno tista, ki sem jo ljubila jaz skoro fanatično. Vi ga poznate, in kakor jaz, veste tudi Vi, da je pošten, tako pošten, da je videti to na najmanjših malenkostih vsakdanjega življenja.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Žensko srce.

Spisal Paul Bourget. — Prevel V. B.

Naučila sem se polagoma vse stvari bolje razsojati, in spoznala sem marsikako skrivnost mnogih oseb, ki sem jih deloma uganila sama, ali pa so se mi dotične osebe zaupale hoté, ali nehoté. Kolikokrat se je zgodilo, da sem v teku enega večera v očeh ali v smehljanju te ali one gospé moje starosti opazila ene, meni tako poznane sledi nedovoljene sreče.

„Videla je nocoj onega, ki ga ljubi!“ sem si mislila. Ali pa sem v kaki motni žalosti gotovih pogledov, v kakem bledem obrazu zasledila in uganila kako onih intimnih katastrof, ki se jih mora zamolčati in vsled katerih zamira marsikako bitje — surovo odplačilo za krivdo omamljenosti!

a) ker se s tem lahko v posameh slučajih onemogoča temeljitost rešitve kakšnega pedagoškega vprašanja, ki je v tesnem stiku s stanovskimi razmerami;

b) ker se s tem krivično omejujejo pota do izvedbe upravičenih zahtev učiteljskega;

c) pozivlja vse prizadeto učiteljsko, da se v stanovskih organizacijah peča v prvi vrsti s stanovskimi stvarmi in zahtevami in da naj vsaj samo ne omalovažuje lastnih teženj, zahtev in stanovskih aktualnih vprašanj, ki potrebujejo rešitve, ampak se tembolj posveti temu delu v svojih kroških in okrajnih učiteljskih društvih.

IV.

Obžalovati mora nekonsekventno postopanje pri oddaji učiteljskih služb od strani nekaterih šolskih oblastev,

a) ker je to na kvar šolstvu;

b) ker se na ta način dela očita krivica mnogim učiteljem in se pospešuje demoralizacija;

c) ker nam je ob nadaljnjem takem ravnanju pričakovati še večjega pomanjkanja moških učnih oseb.

V.

Protestirati mora proti zlorabi discipliniranja in premeščanja iz službenih ozirov, ker se je izkazalo:

a) da so ta premeščanja inscenirana od raznih političkih faktorjev, torej nimajo stvarne podlage;

b) da se pri tem nalašč napačno tolmači § 54. drž. šol. zak. in § 118. dokončnega šolskega in učnega reda;

c) da se ta premeščanja izvršujejo v največjih slučajih na kvar šolstvu proti želji ljudstva in proti načelom pedagogike.

VI.

Pozivlja poklicane oblasti, da obratno, kar se zahteva od učiteljskega osebja v smislu § 54. drž. šol. zak., tudi one šitijo ugled učiteljskega stanu, in opozarja:

a) na organizovano gonjo, ki se je započela zoper učiteljski stan in zoper šolstvo — torej proti uradnim osebam in proti naredbi, ki jo je ustanovil drž. šol. zakon;

b) opozarja na posledice, ki jih pri tem trpi ves učiteljski stan in šolstvo sploh;

c) opozarja, da uživa učiteljsko v smislu § 118. dokončnega šolskega in učnega reda polno zakonito varstvo oblastev.

VII.

Pozivlja vsa šolska oblastva, da zakonito ščitijo šolstvo in učiteljsko. Obraca se obenem do slovenske javnosti, naj tudi ta brani te interese, ker niso samo naši interesi, ampak so tudi interesi ljudstva.

VIII.

Na podlagi vsega, kar se zadnji čas dogaja in se ne strinja z zakonitimi določili, se sestavi spomenica, ki se dopošlje naučnemu ministrstvu in šolskim oblastvom ter se objavi javnosti.

Hrvatska kriza.

—C.— Naša trditev, da je bil banu Tomašiću na vsak način namen, da razbije hrvatsko-srbsko koalicijsko, potrjuje tudi večerajšnji „Pokret“. Ta piše doslovno: Tomašić je dobil ordre od Khuena, da razbije koalicijsko za vsako ceno. In to je Tomašić — kakor smo že naglasili — uspelo popolnoma.

Khuen in Tomašić: ta dva bivša „pacifikatorja“ Hrvatske!... Čim smo doznali, da eden njiju prevzame vladno na Ogrskem, a drugi na Hrvatskem, postali smo pesimistični. Pomirjalo nas je jedino dejstvo, da je hrvatsko-srbska koalicijska dala Tomašiću neko vrsto zaupanja. — To zaupanje se je zrcalilo v znanem paktu. Gojili smo zaupanje v patrijote v hrvatsko-srbski koalicijski. — To svoje zaupanje smo v neki meri prenesli na Tomašića, četudi smo marsikateri njegov korak motrili skeptičnim pogledom.

Iz „Pokreta“ posnemljeno, da „nova stranka“, ki se osniva na znani poziv stranke prava, nastopi proti dr. Tomašiću. No, v tem slučaju pa je gotovo, da bo za število slavonških poslancev — oslabiljena. To vam potrja glasilo slavonških pravašev, „Narodna obrana“ v Osijeku, ki odločno zastopa nazore dr. a Tomašića in piše njemu v prilog. — To nam potrja tudi besede enega voditeljev slavonških poslancev, dr. a Neumana, ki je hrvatsko-srbsko koalicijsko obsojal zato, ker ni hotela popolnoma zlesti v Tomašićev koš.

Potemtakem bi se nova stranka rešila Tomašićevih privržencev in stopi pred hrvatski narod, da jej ta nakloni isto zaupanje kakor jej je naklinal njenim članom kakor članom bivše hrvatsko-srbske koalicijske. — Osnutje take stranke, ki hoče odločno nastopiti — za pravice hrvatskega naroda, proti Pešti in Dunaju pozdravljamo odkritosrčno.

Vspričo vsega tega beležimo le z žalostjo nasprotstvo in strastne polemike med „Pokretom“ in posl. Supilom. O patrijotizmu enega in drugega smo trdno prepričani. Prišla so v navskrižje mnenja patrijotov z ene in druge strani. — Sedaj čaka hrvatski narod nova borba, ki sili na združenje in skupno akcijo vse neodvisne elemente, ki so sestavljali koalicijsko, brez

Khuenovih in Tomašićevih mamelukov. Ta borba zahteva složne narodne sile. Važno vprašanje je torej: se-li Supilo in „Pokret“ najdejo skupno v tej borbi? Kakor pravi patrijotje naj si podajo roke in naj puste na strani polemike, da složno stopijo v borbo proti narodnim nasprotnikom!!

„Obzor“ je doznal iz zanesljivega vira, da je že dospel v Zagreb kraljevski reskript, s katerim se hrvatski sabor razpušča in odreja razpis novih volitev.

V reskriptu se naglašja, da je to kraljevo odloko izzvalo spoznanje, da se s saborom, kakor je sedaj sestavljen, ne more doseči mirno in sporazumno reševanje onih vprašanj, ki so označena v reskriptu, s katerim je bil sabor otvorjen.

Sabor bo sklican za dan 22. t. m. predpoludne ob 10. uri in bodo poslanci iz oddaljenih krajev brzojavno pozvani. Dotični kraljevski reskript so „Narodne novine“ že priobčile.

Celjski sokolski zlet leta 1910.

Manifestirajmo dne 14. avgusta z velikansko udeležbo, da čutimo z dragimi nam brati na Štajerskem, ki bijejo na eni najvažnejših postojank — v Celju — najljutejši boj z janičarji lastne nam grude. — Dostojna manifestacija slovenske in slovanske misli naj bo ta najpomembnejša slavnost, kar jih je priredilo slovensko Sokolstvo!

Mesarji zoper podražanje mesa.

—C.— Ta pa je originalna. Neverjetna, ali resnična je. To so posledice štrajka konsumentov — bojkota mesa. Gospa Pokorny, voditeljica bojkota v Kremsu, kjer so prvi začeli z bojkotom, si more le čestitati, kajti gotovo ni mislila, da nje delovanje zavzame tolike dimenzije.

Mi smo te posledice predvidjali v članku: „Štrajk konsumentov“. Mi moramo biti hvaležni ženam, da so indirektno pokazale vladi, kake posledice roditi ta politika, ki se ne ozira na konsumenta in maloobrtnike. One so indirektno zaklicale vladi: vodite politiko konsumentov in maloobrtnikov, ker ti sestavljajo večino državljanov.

Ta štrajk je več koristil nego neštevili govori proti vladni politiki, ki je protežirala agrarce — veleposestnike — kapitaliste.

Preidimo k stvari! Znani bojkot mesa na Nižem Avstrijskem, ki je bil naperjen zoper mesarje kakor dozdevne krivce na današnji draginji mesa, je vzbudil mesarje. Šlo je za njihovo kožo, za njihovo ekzistenco.

Te dni se je podala deputacija zastopnikov nižje-avstrijskih mesarjev k vladi — Vsprejel jo je sekcijski svetnik Riedl. Zastopniki mesarjev so konstatirali, da draginja mesa dnevno raste. V zadnjem času je poskočila cena mesa za 15 K pri kvintalu, torej za 30—35 stotink pri kilogramu. Razloživši to dejstvo so zaprosili mesarje, da vlada ukrene potrebno, da preneha to neznošno stanje za mesarje in konsumente.

G. Riedl je odgovoril, da je vlada že ukrenila potrebno, in da prvi dovozi mesa v monarhijo pridejo iz Romunije dne 1. septembra, a iz Srbije 1. novembra. Mesarji so na to konstatirali, da je dovoljeni kontingent mesa premajhen, da bi mogli delovati na znižanje današnjih cen. Na to ni mogel rečeni sekcijski svetnik dati nobenega odgovora.

S svoje strani bi mogli le dostaviti vprašanje: da-li niso bila ministru Aehrenthalu znana ta dejstva, ko se je s srbskim ministrom Milovanovićem pogajal radi trgovinske pogodbe s Srbijo? Sicer pa: kako moremo pričakovati, da bi kak minister zunanjih stvari in znan „macher“ avstrijske balkanske politike mogel misliti na potrebe navadnih konsumentov in maloobrtnikov? Če bi bil Aehrenthal tedaj privolil v popoln uvoz mesa iz Srbije, bi bilo to vprašanje kolikor toliko rešeno na korist teh dveh interesentov. No, kaj hočemo: z ene strani agrarci, z druge pa — politika kapricev!

Vi, p. n. konsumenti in maloobrtniki, odpirajte le svoje žepe, plačujte direktne, indirektno davke in divite se avstrijskim diplomatom in vojnim ladjam! Ne, nam tržaškim Slovincem tudi to ni dovoljeno, saj ne smemo nitina izlet v Pulo!!

Dnevne novice.

Nemški furor. Kako daleč sega nemško sovraštvo proti vsemu, kar je slovansko, so dokazali Nemci zopet te dni. Čehi nameravajo namreč napraviti te dni korporativen izlet na Dunaj, da bi si ogledali lovsko razstavo in druge znamenitosti Dunaja. Nemci pa so takoj vložili proti temu svoj veto, češ, da je to provokacija. Dosegli so s tem, da je policija prepovedala Čehom nositi znake po mestu, ter jim svetovala, naj se izogibajo vsakega glasnega pozdrava, ki bi se ga zamoglo smatrati kot provokacijo. Češki listi priporočajo izletnikom, naj se ponašajo kolikor mogoče mirno, da si pri-

dobe simpatije prebivalstva, ker bodo s tem najbolj pomogli bratom na Dunaju.

Prvi avstrijski general v aeroplanu. Minuli torek, se je v dunajskem Novem mestu dvignil s svojim aeroplanom v zrak inženir Adolf Warchalowski. Z njim je sedel v gondoli zapovednik dunajske artilerijske brigade general Poppy. To je bilo prvič, da se je avstrijski general spustil v zrak.

Potovanje kneza Nikole. Iz Cetinja se poroča, da bo knez Nikola takoj po proglašenju kraljem podvzel dalje potovanje v Evropo. Eden njegovih prvih obiskov da bo veljal beligradskemu dvoru, o čemur je srbska vlada že obveščena. Ta sklep črnogorskega kneza je napravil največji utis v Beogradu, kjer ga sprejmejo z vsemi kraljevskimi častmi. Glavni namen tega potovanja je, da se doseže sporazum glede vseh nesoglasij, ki so vladala dosedaj med tema jugoslovanskima državama.

Nesreče v angleških rudnikih. London 11: Glasom nekega poročila nadzornika rudnikov je leta 1909 izgubilo rudnikov v Veliki Britaniji 1443 oseb. To je največje število iz 1. 1873.

Kolera v Rusiji. Iz Petrograda: Poročila iz od kolere okuženih okrajev so vsak dan strašnejša. Glasom najnovejših poročil je doslej umrlo na kolero 63.500 oseb, samo meseca julija je umrlo 2900 oseb. — Radi te velike katastrofe so kurzi ruskih papirjev na borzah silno padli.

Turška deputacija v Črnigori. Posebna deputacija, ki ima nalog iti čestitat na Cetinje črnogorskemu knezu Nikoli k njegovemu jubileju, se je včeraj — kakor javljajo iz Carigrada — vkrcala na krov križarke „Hamadi“ in odplula v Bar.

Domače vesti.

Duhovnik o slovenski politiki. Neki duhovnik je priobčil v „Slov. Narodu“ članek pod gornjim naslovom, iz katerega posnemljemo nekoliko odstavkov, ki so v popolnem soglasju z našimi nazori o razmerju med vero ozir. duhovščino in politikom. Piše namreč:

„Dovolite mi, da spregovorim odkrito besedo tudi jaz, kakor morda največji ljubitelj svoje križane domovine. Ako ste v resnici narodni, ublažite svojo pisavo proti duhovnikom kakor takim glede njih zasebnega življenja. Z gonjo proti „farjem“ se ljudstvu nič ne koristi, duhovnikom pa mnogo ne škoduje, ker vsakdo ve in uvažuje, da smo vsi iz mesa in krvi. Torej duhovniško zasebno življenje ignorirajte kolikor možno, klerikalno politično delovanje kritizirajte nad vse, vedno le na dostojen način, toda vedno tako, da vam ne bodo mogli očitati, da se borite proti veri.“

Narod in vera sta dva pojma, še sedaj tako ozko spojena med sabo, da ju je vsaj sedaj še težko razločiti. To imajte vedno pred očmi! Ne ubijajte vere, ampak ubijajte vedno in povsod le klerikalno rimsko-jezuitsko politično idejo.

Odpirajte ljudstvu oči, da klerikalizem je eno, in resnična vera je drugo. Pišite vedno resnico!“

„Kdor količjak trezno sodi, in naj bo le-ta svetkega ali duhovskega stanu, mora priznati, da je klerikalna politika narodu v pogubo, ker hodi roko v roki z vsenemško politikom.“

„Slep mora biti ta, ki tega ne uvidi.“

Nemci v Avstriji se boje za svojo nadvlado, za to se ravna po starem rimskem načelu: „divide et impera“. Zanašajo, kamorkoli morejo, med Slovane razpor in netijo medsebojno mržnjo. Jezuitje so njihovi najboljši sodružniki, a dobiti je pri raznih slovanskih narodih tudi drugih oseb, ki stoje vedoma v nemški službi. Pri nas opravljajo ta posel klerikalci. Vsi naši klerikalci se seveda ne zavedajo te sramotne službe, njihovi kolovodje pa prav gotovo natanjko vedo, da je njihova politika samo voda na mlin narodnim sovragom.“

„Tako se ni čuditi, ako je stranka, kretnila na pota, ki nimajo nič skupnega s slovansko narodno politiko. Ali bo ta politika žela strankarske vspehe? Morda, narodnih pa prav gotovo ne.“

Sicer pa pozicije klerikalne stranke itak niso več tako trdne, kakor se domneva. Stranka, ki se mora v politični borbi, ako se hoče vzdrževati na površju, posluževati najpogostejših sredstev ovaduštva, je že zaplana smrti.

Sicer pa nikakor ne mislite, da se s strankarskim vodstvom in s „Slovenčevom“ taktiko strinjajo vsi pristaši! So ljudje v klerikalni stranki in med njimi tudi mnogo nas duhovnikov, ki se nam v dno duše gnjusi vse, kar v zadnjem času počenja naši kolovodje. Samo videti bi nam bilo treba tiste duhovnike, ki v gnjevu stiskajo pesti, ko so čitali „Slovenčev“ članek: „Beseda brez ovinkov“, da bi se prepričali, da so tudi med duhovščino pošteni rodoljubi, ki se jim gabi brezdomovinska politika klerikalne stranke.“

Otvoritev brzojavne postaje s telefoničnim obratom v Bazovici. — Dne 1. septembra se izroči javnemu prometu brzojavna postaja s telefoničnim obratom v Bazovici.

Ta postaja, ki bo držala omejeno dnevno službo, bo odpravljala brzojavke telefoničnim putem: strankam nasproti, bo

ta postaja uradovala v vseh odnošajih slično navadnim brzojavnim postajam z brzojavnimi aparati in veljajo torej glede sprejemanja in dostavljanja brzojav, kakor tudi glede vseh ostalih na promet s strankami nanašajočih se opravil, tudi za to postajo s telefoničnim obratom predpisi, v splošnem obstoječi za brzojavne postaje.

Vsem podružnicam in prijateljem „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Tolstovrška slatina pri Guštajnu na Koroškem je kupil konzorcij koroških Slovencev in sklenil, dati del dohodkov v slovenske narodne namene, in sicer na ta način, da bo vsaki pošiljatelj pridejan kupon, za katerega plača kakemu slovenskemu društvu gotov znesek.

Ker je „Družba sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani pač najvažnejše vse-slovensko obrambno društvo, prosimo gostilničarje in zasebnike, da dajejo kupone Tolstovrške slatine vodstvu „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani. Podružnice „Družbe sv. Cirila in Metoda“, pa pozivamo, da pobirajo v svojem področju kupone in jih nam pošiljajo.

Tolstovrška slatina je po mnenju zdravnikov-strokovnjakov izborna zdravilna in namizna kislavoda, ki je med najboljšimi planinskimi kislimi vodami. Ker po kakovosti Tolstovrška slatina ne zaostaja za drugimi kislimi vodami, in ker gre del dohodkov v slovenske narodne namene, je pač vsakega zavednega Slovence narodna dolžnost, da zahteva vsepovsod le Tolstovrško slatino, ki je edina slovenska kislavoda.

Za našo prepotrebno „Družbo sv. Cirila in Metoda“ pa postane to podjetje lep vir rednih znatnih dohodkov. — „Svoji k svojim“ v našo narodno obrambo!

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju je razposlalo danes plakate za svojo prireditve v nedeljo. Radi razbremenjenja blagajne pri veselici, razposlalo se je posameznim društvom, ki so priglasila svojo sodelležbo vstopnice, ki si jih p. n. člani istih naj blagovolijo nabaviti.

Vspored obsega sledeče točke: I. ob 11. uri dop. predstanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice za Lonjer. II. Ob 4. uri pop. sprejem došlih društev in gostov. III. Razvite zastave. IV. Veselica, kjer nastopajo posamezna priglasečna društva, a k koncu pojejo vsa navzoča pevska društva naše „Jadransko morje“ od Hajdriha. V. Prosta zabava in ples.

Veselica in razvite zastave se vrši na obsežnem prenovljenem prostoru „Konsumnega društva“, v slučaju neugodnega vremena vršila bi se veselica drugi dan, v ponedeljek (praznik) dne 15. t. m.

Priglasenih je petnajst narodnih društev k soudeležbi. Bo to torej prava narodna slavnost.

Ob priliki obletnice razvite družvene zastave priredi pevsko društvo „Velesila“ v Skednju skupno s podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 28. avgusta 1910 vrtno veselico, oziroma koncert na vrtu gostilne gospoda Ivana Sancin (Kotalj).

Koncert se bo vršil s petjem, godbo, šaljivo pošto, in šaljivo tombolo.

Po koncertu se bo vršil ples na planem, ki bo trajal do tretje ure zjutraj.

Ker nima društvo nikakih dohodkov, ne z veseliciami ne z drugimi predstavami, pričakuje, da se občinstvo mnogoštevilno udeleži te prireditve ter s tem pripomore „Velesili“ in podružnicam do sredstev za nadaljno delovanje.

Bratska društva so pa naprošena da upoštevajo to našo prireditve.

Vspored se bo objavil o pravem času.

O priliki 20-letnice pevskega društva „Zvon“ na Opčinah. Pevsko društvo so naše narodne trdnjave in zato jih ne smemo nikakor omalovaževati, ali celo prezirati. Pevska društva so ognjišča, kjer se neti narodno navdušenje in narodna zavest naše mladine.

Pogubilo bi se jih bilo že na tisoče v morju tujinstva, ako bi jim pevska društva, ne bila važna pristanišča, kjer se čutijo varne in srečne, ko buta okolo in okolo sovražni vihar. Ker pa naš narod še ni in še dolgo ne bo v varnem pristanišču, temveč se nahaja na jako razburkanem morju, zato moramo upoštevati vsako oporo in vsako varnostno napravo.

Ker so torej naša pevska društva take trdnjave in take varnostne naprave, naravno je, da jih moramo ceniti, upoštevati in podpirati po svojih močeh! Če pa tako pevsko društvo praznuje celo svojo 20-letnico, kakor jo bo praznoval „Zvon“ na Opčinah dne 21. t. m., tedaj je še posebno naša dolžnost, da se odzovemo njegovemu vabilu.

Ne bodimo tudi tak zbirčni s programom, češ: vedno to petje! Da vedno petje, a pevci so — drugi. Starejši odhajajo in nov zaroč prihaja z mladimi, svežimi glasovi in dušo polno idealov. A ravno za take se morajo gojiti pevski zbori, kajti z lepo slovensko pesmijo se vzgaja in krepi narodno čustvo in narodno zavest naše mladine, na katero potem lahko zidamo!

Posebno moramo biti oprezní zdaj in trdno držati vsako organizacijo, ko nam ne

preti le sovražnik od severa in juga, temveč se vzbujajo silni zmagi tudi med nami, ki nam hoče porušiti, kar smo sezidali z veliko težavo!

V še večjo obrambo pa stoji tu naš sivi „Sokol“, ki je razprostrl svoje peroti po vsej okolici in našel posebno na Opčinah veliko četo, ki se zbira pod njegovim okriljem in ki bo dne 21. t. m. praznoval svojo prvo obletnico! Na Opčine torej k tej veliki slavnosti!

Od sv. Jakoba nam pišejo: Pripravljajni odbor godbenega odseka N. D. O. se je v svoji prvi seji konstituiral tako-le: R. Pregarec, predsednik; Fr. Bonano, tajnik; Vlad Slavec, blagajnik.

Odborniki: M. Mihalič, M. Židak in M. Švigelj. Pregledovalci računov: Ant. Babič in Vodopivec. Ta odbor se je posvetoval o nakupu potrebnih predmetov za godbo in je več istih tudi že naročil.

Termin za vpisovanja članov (godcev) je definitivno določen do 14. t. m. Vsi oni, ki se mislijo vpisati v društveno godbo, so naprošeni, da se prijavijo osebno ali pisмено v soboto od 5 in pol do 9 ure zvečer, ali v nedeljo od 10 dopoldne pri tajniku godbenega odseka v prostorih N. D. O. pri Sv. Jakobu (Campo S. Giacomo 5, I. nad. „Nar. gostilno“). Ob enem opozarja odbor vse one, ki so se vpisali, da se gotovo udeležijo posvetovanja v soboto zvečer točno ob 8. uri v gori navedenih prostorih. Na to posvetovanje pride tudi določeni učitelj godbe. Zato vabi in prosi odbor, naj se tega posvetovanja vsi udeležijo.

S teorijo pričetno prihodnji teden. Prispevki za učenje in izplačevanje instrumentov so tako majhni, da lahko vsakdo žrtvuje to svotico v svojo N. D. O. korist. Ker nameravamo prirediti za pri-spevke, ozir. za darove posebne bloke, bodo seveda stroški toliko manjši.

Apeliramo tem potom na narodno zavvedno delavstvo, da bi vsakdo ob danih prilikah nabiral darove za toli potrebno prvo slovensko godbo!

Tržaška mala kronika.

Grško-nemška alijanca za goljufijo. Zidar Karl Robert Pietz je dolgo časa iskal dela izven Trsta in za to se je priporočal več osebam, naj mu je preskrbijo. Predvčerajšnjem sta prišla k njemu dva moža, izmed katerih je Pietz enega poznal. Drugi se je predstavil kakor tajnika nekega videmskega inženirja in rekel, da je prišel v Trst udinjati zidarje. Pietzu je tudi ponudil službo, celo stalno. Pietz je rade volje sprejel in dogovorila sta se glede pogojev. — Teda mu je „tajnik“ rekel, da treba Pietzu poslati v Videm znesek 30 K za aro. Pietz je potegnil iz žepa 30 kron, a v trenutku, ko jih je izročal tajniku, mu je prišel sum, da bi vsa stvar utegnila biti goljufija. Vtaknil je denar zopet v žep in šel naznaniti oba kompanjona. Ista sta bila aretirana in se imenujeta: Oskar Linde, star 18 let, iz Bregence, mornariški kuharski pomočnik in Dames Stavropulos, star 34 let, nezaposlen strojnik, iz Kalamate. Linde se je opravičeval s tem, da Grka pozna šele par dni in da se je tudi njemu predstavil za „tajnika“. Policija je pridržala oba v zaporu.

Pomorski in sanitetni kapitanat nas prosi, da objavimo, da vsi oni, ki želijo na svetilnik, se morajo podati na kapitanat in tam dobiti za to pismeno dovoljenje.

V mestno bolnišnico so bili včeraj vsprejeti:

Josip Pataj, star 68 let, kmet iz Bo-ljuna pri Pazinu, ker si je zlomil levo nogo, Humbert Zanier, star 5 let, stanujoč v ulici del Veltro št. 430, ker se je močno vrezal na dlani leve roke in Josip Cirk, kmet, star 46 let, iz Medane pri Krminu, ker se je hudo ranil na desnem očesu; ko se je namreč nahajal pri kovaču, mu je padel v oko kosček železa.

Poneveril in se izročil policiji. Že oktobra l. 1909 je neki Ivan Hackel, star 35 let, iz Deutsch Landsberga (Stajersko), ki je bil vslužben kakor iztirjevalec pri urarju Vito de Gioia, izginil, potem ko si je pridržal razne male zneske, inkasirane na račun svojega gospodarja. Včeraj se je Hackel sam prijavil na policiji. Spravili so ga v ul. Tigor.

Izgnanec, ki popiva brez cvenka. Težak Josip Alberti, star 50 let iz Gročane v Istri stanujoč v Bazovici, je včeraj zjutraj v gostilni ul. Farneto št. 4 jedel in pil in se potem proglasil insolventnim.

Bil je aretiran. Alberti je izgnan iz Trsta.

Koledar in vreme. Danes: Klara, dev. — Jutri: Hipol. in Kas. muč. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25° Cels. — Vreme včeraj zjutraj oblačno, pop. lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. — Hladni vetrovi. — Temperatura malo spremenjena. Počasno jasenje.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.
Zlet v Pazin. Oni, ki so radi raznih okoliščin zadržani udeležiti se izleta v Celje, so vabljeni, da se udeležijo zleta v Pazin. Priglasje se naj do sobote zvečer pri vratarici v „Narodnem domu.“ Odhod iz Trsta v nedeljo zjutraj ob 8-48 uri.

Klub dram diletantov na Proseku sklicuje po § 11. društvenih pravil izreden občni zbor v nedeljo dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih na Proseku.

Tržaška gledališča.

MINERVA. Danes častni in slovesni večer bas-buffa Trevisan s komično opero „Le educande di Sorrento“. Vmes bo g. Trevisan z g. Albo pel duet iz komične opere „Crispino e la comare.“

DAROVL

— Za barkovljansko podruž. CMD. so darovali sledeči gg:
Ščuka Anton trg. 5 K g. ca Marija Slemič 1 K, Mladoturške vlade konzul na letovišču v Barkovljah 2-14 K, g. Drago Martelanc 1 krono.

Skupaj kron 9.14, kateri denar se nahaja v barkovljanski hranilnici. Prosimo obilo posnemanja.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Miren“ v Mirnu naznanja izid dirke Gorica—Miren, ki je bila minolo nedeljo. Od dirke juniorjev je došel I. Semolič iz Opatjegasela, ki je dirkal za društvo „Danica“ in rabil 6 min. 2 sek., II. Paljavic iz St. Florjana, ki je dirkal za „Danico“ v času 6 min. 8 sek., III. Mozetič iz Solkana, za društvo „Solkan“, ki je rabil 6 min. 14 sekund. V maksimalnem času so prišli: Žbogar od društva „Danica“, Srebrnič od društva „Solkan“, Humar od društva „Vrtojba“, Lavrenčič od društva „Danica“, Faletič od društva „Danica“, Pahor od društva „Miren“, Mihelj od društva „Vrtojba“. — Darilo, ki je bilo samo eno za dirko hitrosti, je dobil Sinigoi, ki je dirkal za društvo „Gorica“. Darila za polzevo dirko so dobili sledeči: I. darilo Sinigoi, dirkal za društvo „Gorica“, II. darilo Vidmar, dirkal za društvo „Danica“, III. darilo Terpin, ki je dirkal za „Solkan“.

Kolesarsko društvo „Solkan“ v Solkanu je priredilo dne 17. m. m. I. cestno dirko iz Kanala v Solkan. Daljava 19 km. Maksimalen čas 45 min., s sledečim rezultatom: Prvi je došel na cilj Anton Danevčič, ki je rabil 31 min., 15'35". 2. Vekoslav Sinigoi, ki je rabil 31 min., 17'15". 3. AL. Bešin, ki je rabil 31 min., 20 sek. 4. Jakob Sulič, rabil 31 min., 25'25". 5. Henrik Perpin, ki je rabil 31 minut, 33 sekund; v

O sadnih in vinskih stiskalnicah. — Bliza se jesen in žnjo več ali manj bogata trgatev. Marsikoga skrbi, da si nabavi dobrih stiskalnic za grozdje in sadje. — V dobrih letih se nekoliko manj pazi na bogati pridelek in marsikdo stiska v stari, nezadostni stiskalnici. To se še da opustiti v takih letih. V resnici pa je to kmetovalčeva zguba. Nepopolne stiskalnice stiskajo 19 do 20%, manj soka nego pa stiskalnice izborne konstrukcije, in lahko se smatra teh 20 odstotkov mošta za čisti dobiček.

Toda dobro stiskanje daje še drugo prednost. Mošt, ki se najzadnji stisne, ima posebno mnogo sladkorja in drugih snovi v sebi, ki delajo dobroto in trpežnost sadnega vina. Tako dobimo iz popolnih stiskalnic torej vina z več alkoholom in radi tega boljše vina. Dokaz temu je, da je potrebno pri nepravilnem stiskanju dolivanje vode.

Pri nakupu stiskalnic se mora gledati na to, da so te v stanu čim največje množino mošta iztisniti, da so iz dobrega materiala in da rabijo malo napora pri stiskanju. Take stiskalnice so vedno najceneje z ozirom na njih delo.

Stiskalnica tvrdke Fil. Mayfahrt in drug. Dunaj II., Taborstrasse 71, „Herkules“, odgovarja popolnoma zahtevam popolne stiskalnice.

Potujete ???

Dovolite en nasvet: Poglejte si pred odhodom na novo dospel izbiro ženskih torbic, novčark in vsak. kovčegov v domači trgovini

Ivana Rucker, ul. Nuova 29

Za ženske! Klobočnice! za moške

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosue Carducci 20, kjer najdete solid. blago

po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebna olajšave. novoporočencem !!!

35.000 stiskalnic za vino, sadje, ind. namene itd.

20.000 sadnih in vinskih mlinov

velik. število hidrav. stiskalnic za obrt in gospodarstv. je izišlo iz Mayfartovih tovarn

Leta 1909 je bilo vsega izdelanih:

2500 stiskalnic in 1200 mlinov

Jasen dokaz za dobroto teh izdelkov.

Obrnite se z zaupanjem

Ph. Mayfarth & Co.

Tovarne poljedeljskih strojev, livarne, fužine MAYFARTH & Co.

Dunaj II, Taborstrasse 71, Dunaj

Išče se zrižnih zastopnikov.

Ali se hočete po ceni obleči?

Pojdite v dobroznano trgovino

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56

Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30

Otroške obleke . . . od Kron 2 do 20

Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovarn. Velika zaloga sraja, hlače in drugih predmetov za delavce.

Sprejemajo se naročbe po meri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. — Po-prave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Bivši trgovec

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, knjigovodstva in korespondence išče takoj primerne službe v Trstu ali v večjem kraju na deželi. Dolgoletna spravevala. Blagohotne ponudbe pod TRGOVEC na Inser. odd. Edinosti. 1258

Odprl se je v Škedenju

Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gospoda dra. P. DEFRANCESCHI-ja,

primarija bolnišnice usmiljenih bratov iz Kandije pri Rudolfovem.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Rabil sem poslano ml SERRAVALLOVO KINA-VINO Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo) v svoji družini z najboljšim vspehom. Nevrastenija in vsled nje nastala želodčna šibkost sta izginili v najkrajšem času. Tudi v privatni praksi pripisujem jako rad ta pripomoček in bolniki so mi hvaležni. Moram tedaj Vaše vino priporočati.

RUDOLFOVO, dne 10. oktobra 1905.

Dr. P. DEFRANCESCHI.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**

-- gospodinjam -- -- iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. --

maksimalnem času je dospel Mozetič Ant., ki je rabil 31 min., 58 sekund. II. Polževa dirka: prvo darilo je dobil Vekoslav Šinigoj, 2. darilo Jakob Sulič in 3. darilo Julij Makuc. — III. Dirka na stojalo, 4 darila: 1. Ivan Doljak, napravil v 1 minuti 4 km 900 m, 2. Sinigoj Vekoslav napravil v 1 m 4 km 599 m, 3. Julij Makuc, napravil v 1 m 4 km 599 m (odločil žreb za V. Sinigoja 2 dar.) 4. Abramčič Franc, napravil v 1 m 4 km 539 km. — Za preplačila pri vstopni izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem dotičnikom; ravno tako onim, ki so kakor sibi pripomogli, da se je veselica tako dobro obnesla. Odbor.

Smrtna kosa. Umrl je v Gorici dobro znani trgovec g. Albin Krezan, v dobi 44 let. — Pokojnik je bil doma iz Ročinja.

x Dražba premičnin. Dne 12. in 13. avgusta se bo vršila v času od 9—12 predpol. in od 3—6 popol. dobrovoljna pohištva in drugih premičnin, ki so bile lasti pok. Marije plem. Berks; in v sicer v pritličju hiše št. 14 v ul. Dante.

x Goriška plinarna opozarja lastnike hiš na razne olajšave, ki jih je uvedla in ki veljajo do konca t. l.

Med drugimi je plinarna — posebno tam, kjer je več stanovanj — pripravljena napeljati plin popolnoma brezplačno v stanovanju.

Odmevi z maškarade. Pred okroglo sodnijo v Gorici je stalo enajst junakov iz Tržiča, ki je v zadnjem času zaslovel kakor veliko iredentistično gnezdo.

Obtoženi so bili večinoma zasebni uradniki in trgovci.

Obtožnica pravi, da je ta družba zadnje dni pusta demonstrativno korakala po Tržiču v oblekah garibaldincev. — Eden izmed njih je bil načelnik ter je bil maskiran kakor Garibaldi. Pozvane priče so izpovedale deloma neugodno za obtožence, ki so hoteli dokazati, da je šlo le za šalo in da obhod ni imel demonstrativnega namena. Sodnija pa je bila nasprotnega mnenja in jih je spoznala krivimi po § 305 k. z. — Oni, ki je špilal „Garibaldija“, je dobil tri tedne, ostali pa vsaki po pet dni zapora.

Cigani. V okolici vogerske občine so se te dni klatili cigani. Dva so zaprli radi tatvine.

Vesti iz Istre.

Superior vojne mornarice v Pulji mons. Urednik gre radi boleznih v pokoj.

„Piccolo“ — denuncijant. Iz Kopra smo prejeli: „Piccolo della Sera“ od dne 8. t. m. objavlja dopis iz Kopra, v katerem piše, da je učitelj v bližnjem Gažonu Rudež pravi narodni hujšak. Posebno o priliki običajne letošnje šagre da je imel g. Rudež v družbi nekaterih drugih učiteljev in občinskega tajnika v Marezigah v društveni gostilni v Gažonu hujškajoče narodne govornice, zbog katerih je prišlo do pretepa, ter bo imela še sodnija posla s tem. Med ljudstvom da vlada veliko razburjenje proti učitelju g. Rudežu. Seveda prihaja „Piccolo“ do zaključka, da treba takega hujšaka, kakor je učitelj g. Rudež, takoj premestiti iz Gažona, da ne bo več prihajalo do kaljenja narodnega miru.

Temu nasproti naj nam bo dovoljeno, da pojasnimo, koliko je resnice na teh „Piccolovih“ „ravbargšintah“:

Kakor vsako leto, tako se je vršil v vasi Gažon, občina Koper, tudi letos navadni semenj s plesom, ali takozvana „šagra“. Ker je pa bila letos tam ustanovljena šola, je samo ob sebi umevno, da je tamošnji učitelj g. Herman Rudež povabil na sestanek nekatere svoje najbližje tovariše. Kakor je to povsod navada, je bilo izustjenih tudi v Gažonu o tej priliki v ožjem krogu tovarišev in somišljenikov par govoranc in napitnic. Govorilo se je slovensko, samo za Slovence v slovenski vasi. — Isti dan je bil v Gažonu tudi župan Bartolič, ki je v resnici hujškal svojih par mandeljev, ki jih ima v Gažonu še na svoji strani. V vsej vasi ni niti enega Italijana, a kljub temu govori „Piccolo“ o razburjenju proti učitelju. Razburjen je pa v resnici le gosp. Bartolič, ker v Gažonu, izvemši onih, ki so odvisni od občine, nima nikogar več na svoji strani. Ako je prišlo par dni po šagri — in ne naslednji dan, kakor trdi „Piccolo“ — do pretepa, ali bolje do napada na društveno gostilno, ni težko uganiti, kdo je ta napad povzročil, to tembolj, ako povemo, da so občinski svetovalci, odborniki in čuvaji navalili s kamenji in revolverji na naše ljudi, ki so bili zbrani v gostilni. Zato se vrši res sodniska preiskava, a to proti gorionemjenim pristašem župana Bartoliča. Bartolič zgublja list za listom, vas za vasjo in umevno je, da ga to jezi in peče. Ker se nad maso ne more znositi, bi se hotel maščevati nad onimi, ki poučujejo ljudstvo. Zato se je izrazil javno, da hoče na vsak način uničiti učitelja g. Rudeža. Zato sika svoj strup na vse strani in bi hotel s svojim denuncijantstvom doseči svoj namen. — Šolska oblast naj se le prepriča, koliko je resnice na Bartoličevih denuncijacijah. — Vrlim Gažoncem pa, ki so odprli oči, ter se hočejo otestiti komande odpadnika Bartoliča, ključemo: le tako naprej! Ne odnehajte, dokler ne vničite zadnje sled odpadništva v svoji občini. Mi vam

bomo stali ob strani do končne zmage. Živel vrli Gažonci!

Druge slovenske dežele

Okolu sveta se je napotil potopisec g. J. Lavtižar, župnik v Ratečah na Gorenjskem. Od doma se je napotil v London. Od tu jo krene v New-York in potem preko Severne Amerike v San Francisco, na Japonsko, v Hongkong, Singapore, Kolombo, Aden, Suec, Genovo in nazaj domov.

Potovanje bo trajalo kake tri dobre mesece.

Razne vesti.

Umor na cesti. Na Marijinem trgu v Krakovu se je zgodil v ponedeljek popoldne od dveh pop. umor, ki je povzročil veliko senzacijo. Nek Stanislav Trubnowsky je stopil kar naenkrat pred uradnika poljskega ljudskega društva Stanislav Rybak-a in ga iz brownig pištole vstrelil v glavo z besedami: „Sedaj te imam vendar enkrat, špijon!“ Rybak se je zgrudil takoj mrtev na tla. Na tleh ležečega je Trubnowsky ustrelil še parkrat in ga zadel. Na stotine broječa množica, ki je gledala krvavi prizor, se je vrgla na morilca, ki je hotel pobegniti.

Ljudje so udarjali na bežečega s palicami in dežniki ter ga zlostavljali s pestmi in brcami. Ko je Trubnowsky konečno mogel priti do besede, je zaklical: „Nikar me ne pretepajte. Ubil sem špijona, ki je spravil mnogo nedolžnih ljudi v Sibirijo“. Občinstvo je tedaj pustilo morilca in ga izročilo policiji. Na policijskem ravnateljstvu je Trubnowsky izjavil, da je Rybaka ustrelil po nalogu poljskega narodnega delavskega društva v Varšavi. Rybak je bil proslul agent-provokater. Prišel da je v službo Ochrane v Krakovu, da bi izdal neko rusko revolucionarko na Rusijo. On da je spravil na stotine eksistenc Rusiji pod nož. Razburjenje radi tega slučaja je redko. Trubnowsky je vsled zlostavljanj od strani množice dobil znatne rane.

Ciganski primas umorjen od svojega unuka. — Iz Velikega Varadina poročajo: V Pasalaku je bil 98-letni glasoviti ciganski primas Abris Berkes zaboden od svojega lastnega unuka. — Morilec je pobegnil.

Baronica Vaughan nekdanja soproga pokojnega belgijskega kralja Leopolda II. se namerava vnovič poročiti.

V Messini trpi prebivalstvo pod neznošno vročino. Iz podrtij, pod katerimi je še mnogo mrličev in iz kanalov se vzdiga silen smrad, tako da se je bati kake kužne bolezni. Cest ne morejo namakati, ker ni vode. Razun tega se pa še vedno ponavlja potresni sunki.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

18-letni mladenič : zmocen nemškega, slovenskega in italijanskega jezika, z dobrimi spričevali, ki je nekoliko praktičen pisarniški stvar, išče primerno službo. Ponudbe pod „Kaligraf“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1317

Proda se : t-kaj 5 novih, solidno izdelanih sodov od 400 litrov, pripravljenih za klet. Obroči iz cinka. Naslov pove Inzeratni oddelku Edinosti. 2000

Zgubil se je : lovski pes, po telesu kostanjeve barve, prei in skoki sivi, rep kratek, z enim zobom zbrusnim. Primesti ga je na štev. 20 k sv. Jakubu na hribu. 1292

Najfinejši Portlandski cement in hidravlično apno (Roman) se vdobi pri Marini LUXA na Proseku. 1055

Tekočina „MORANA“ : je najboljšje sredstvo za po končevanje stenice. Dobiva se v glavnih mrotilnicah. Zaloga v ulici Alfiere št. 10, Škrinjar, Trst. (1229)

Velika soba : prazna, z dvema oknoma, vsa prenovljena, se odda v ulici Barriera vecchia 13, IV. n. od spredaj. Več se izve Barriera 17, Pekarna. 1311

Pravi Slovenec voznik, se priporoča vsem slovenskim družinam za prevažanje pohištva za 24. avgusta. Pisati je ali poizvedeti v tobakarni Piazza Goldoni št. 3. 1310

Proda ali da se v najem : posvetstvo z gostilniško koncesijo. Hiša z zemljišči vred je cenjeno 22-000 kron. Proda se tudi po d. to ceno in na obroke. Hiša je nova in prostorna, primerna za vsako gostilno, z novimi kletmi, pripravnimi za zalogo vina, na zelo lepem kraju z lepim razgledom, ob cesti, oddaljena 4 minute od železniške postaje Kamnje vipavske železnice. Vode ne zmanjka nikdar. Pojasnila daje lastnik Josip Mihelj, Kosovlje, Ribemberk št. 156. 1293

Odda se : hotel „International“ v Tržiču (Monfalcone) z dnem 26. oktobra 1910 pod ugodnimi pogoji. Sprejemnik mora biti zmogel slovenske, nemške in italijanske. Več se izve pri lastniku hotela ali pa pri Inzer. oddelku Edinosti. 1295

Mihael Pernarčič : Trst, ulica Romagna 16, stavljen in umetniški mizar, izvršuje vsakovrstne specialitete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerno. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Oglase treba naslovljati na Inzeratni oddelku „Edinosti“

Velika množina : že rabljenih dvokoles po ceni od K 30—70; s prostim tekom in zavoro od K 55—110; velika zaloga novih dvokoles, gramofonov od K 15—1000; plošč od K 1—4; šivalnih strojev, najnovejših acetilen-svetilk za gostilničarje in društva od K 7—20. — Pri BATJEL-u, Gorica, Stolina ulica 3-4. Ceniki poštne prosti. Prodaja tudi na obroke.

TRVKA

Adolf : Kistoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I.

TELEFON št. 16-83.

(zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) pr. c. n. me. sečn. II t. r. r. obrok oblek in površnike z moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prv m. n. d. stropju

Norberto Nachtigall

Trst, ulica Nuova 41, Trst

(Palača Salem) je prevzel ZASTOPNIŠTVO VELIKE ŠVICARSE URARNE ter zamore radi tega prodajati : vsakovrstne ure

po tovarniš. cenah.

Potrebščine za urarje se prodajo po najzmernejših cenah.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“ :

VOZNI RED

veljaven od 16. julija 1910 do nove odredbe.

Proga TRST-METKOVIČ A

Odhod iz Trsta v ponedeljek ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v soboto ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-METKOVIČ B

Odhod iz Trsta v četrtek ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v sredo ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-METKOVIČ C

Odhod iz Trsta v soboto ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v četrtek ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-KORČULA

Odhod iz Trsta v torek ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v ponedeljek ob 6. uri zjutraj.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vagal Torrente) | Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke gostinjski za otroke. Površniki, močno jope, kakor tudi zlatih paletov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolijski jodeni. Nepremodljivi plašči (pristil anglički) Specialiteta: blago tu in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Ivan Miheučić & Co.

MEHANIČNA DELALNICA

Trst - Via Tiziano Vecelio šte. 4 - Trst

SPREJMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKOVRSNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDUSTRIALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA

VSE NAROČBE SE IZVRŠIJO Z NAJVEČJO

..... SKRBNOSTJO IN NATANČNOSTJO.

PRORAČUNI IN NAČRTI.

TELEFON ŠTEV. 22-53

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežanski cesti.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. Stibie! in drug

se je preselilo na

z bogato opremo za vsako-

vrstni pogreb. in prodajal-

nico mrtvaških predmetov in vsa-

kovrstnih vencev iz umetnih cvetlic

perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Velika zaloga koles RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238

Zaloga koles Peugeot, Waffenferrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrožba. Cene zmerna

Brizgalnice

raznih vzorcev. — Popravki z največjo natančnostjo in jamstvom se izvršujejo v mehanični delavnici inštalacij kakor tudi vode in plina

G. Simsich & A. Roschin

Trst, Via Rossetti 5, Telefon 133, rim. IV.

Rogaška kisel. Templev

Radinski vrelec.

Najboljši mineralni vodi.

— ZASTOPNIK —

Lacko Križ - Pula

WIESENREITER & Co., TRST

via Gioachino Rossini 20.

Bogomil Pino

: bivši urar v Sežani :

ima svojo novo

PRODAJALNICO : UR

-- v TRSTU --

ulica V. Bellini 13

(nasproti cerkvi sv. Ant. nov.)

Vsakovrstne veržice

PO TOVARNIŠKIH CENAH

CANTI JUGOSLAVI Iv. Kušarja

se dobivajo v „Slovanski knjigarni in trgovini papirja“ JOSIP GORENJEČ, Trst, ul. Valdirivo 40. Knjiga stane broš. K 3 lično v platno vezana K 4